

ΚΑΘΙΕΡΩΣΗ ΤΟΥ ΝΑΟΥ ΩΣ ΚΑΘΕΔΡΙΚΟΥ

Ενδιαφέρον παρουσιάζει το ιστορικό της καθιέρωσης του ναού της Αγίας Παρασκευής όπως καταγράφεται στα Πρακτικά Συνεδριάσεων του δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Λαυρεωτικής, από τα οποία διαφαίνεται η αντιπαλότητα και η τάση ανεξαρτησίας των αστών πολιτών του Λαυρείου έναντι της Εταιρείας των Μεταλλουργείων Λαυρείου. Αξίζει να σημειωθεί ότι, σχεδόν ταυτόχρονα με την ίδρυση του νεότερου Λαυρείου, κτίστηκε περί το 1869 ο αρχικός μικρός ναός του Αγίου Ανδρέου προς τιμήν του Ανδρέα Κορδέλλα, πρωτεργάτη της αναγέννησης του Λαυρείου ο οποίος μετά, από διάδοχικες επεκτάσεις πήρε την τελική του μορφή το 1910.

Ο ναός αυτός ήταν ιδιοκτησία της Εταιρείας των Μεταλλουργείων Λαυρείου, ενώ ο ναός της Αγίας Παρασκευής κτίστηκε αποκλειστικά και μόνον με δαπάνες των κατοίκων και ήταν ο μοναδικός ενοριακός ναός του Λαυρείου μέχρι του 1910. Ο τρίτος ενοριακός ναός της πόλης, ο της Ευαγγελιστρίας, είναι μεταγενέστερος των δύο άλλων, κτίστηκε τα έτη 1905 - 1906 και περατώθηκε κατά το 1919. Από την ίδρυση λοιπόν του νεότερου Λαυρείου και μέχρι τις αρχές του εικοστού αιώνα, εποχή της παντοδυναμίας των μεταλλευτικών εταιρειών και ιδίως της Εταιρείας των Μεταλλουργείων Λαυρείου, *de facto* καθεδρικός ναός ήταν ο ναός του Αγίου Ανδρέου.

Ανατρέχοντας στα Πρακτικά Συνεδριάσεων του Δημοτικού Συμβουλίου του Δήμου Λαυρεωτικής, διαπιστώνεται ότι από το έτος 1911, το δημοτικό Συμβούλιο ασχολείται με το θέμα του καθορισμού του Ιερού Ναού της Αγίας Παρασκευής ως Καθεδρικού. Κατά τη συνεδρίαση της 9 Φεβρουαρίου 1911, "Το Δημοτικόν Συμβούλιον παμψηφεί ενέκρινεν και εξέφρασεν ευχή ίνα ο ενταύθα Ενοριακός Ιερός Ναός της Αγίας Παρασκευής αναγνωρισθή ως Μητροπολιτικός αντί του ιδιωτικού Ιερού Ναού του Αγίου Ανδρέα, επί τω τέλει ίνα τελώνται εν τούτω (Αγία Παρασκευή) άπασαι αι επίσημαι τελεταί και δοξολογίαι.....".

Φαίνεται ότι η απόφαση αυτή του Δημοτικού Συμβουλίου προκάλεσε την αντίδραση της Εταιρείας των Μεταλλουργείων Λαυρείου, η οποία δια της επιρροής της, κατόρθωσε να εκδοθεί η υπ' αριθ. 15775 της 21 Οκτωβρίου 1917 διαταγή του Νομάρχη Αττικής και Βοιωτίας, με την οποία καθορίζεται ως Καθεδρικός Ναός ο του Αγίου Ανδρέου. Το Δημοτικό Συμβούλιο όμως επανέρχεται στο θέμα αυτό κατά την συνεδρίασή του της 23 Δεκεμβρίου 1918 παίρνει την απόφαση "... το Δημοτικόν Συμβούλιον κατά πλεινοψηφίαν ώρισεν ως Μητροπολιτικό Καθεδρικόν Ναόν της πόλεως Λαυρείου τον Ιερά Ναόν της Αγίας Παρασκευής αντί του μέχρι τούδε τοιούτου Ιερού Ναού του Αγίου Ανδρέου..." "Όμως, για τους ίδιους λόγους, και αυτή η απόφαση του Δημοτικού Συμβουλίου δεν ευδοκίμησε και, τελικά, κατά τη συνεδρίασή του της 21 Μαρτίου 1922, " το Δημοτικόν Συμβούλιον ενέκρινε και εξέφρασεν ευχήν ίνα ο ενταύθα ενοριακός Ιερός Ναός της Αγίας Παρασκευής αναγνωρισθή ως Καθεδρικός Ναός, αντί του μέχρι τούδε τοιούτου Ιερού Ναού του Αγίου Ανδρέου όντος ιδιωτικού (Εταιρείας Μεταλλουργείων Λαυρείου), επί τω τέλει ίνα τελώνται εν τω Ναό της Αγίας Παρασκευής) άπασαι αι επίσημαι τελεταί και δοξολογίαι..."